

Eero Sorila

Kuin muuttolintu

Ratakadun ja Annankadun kulmaus. Kuva: Eero Sorila.

Muuttolinnut palaavat keväisin Suomeen. Keväällä 1957 me muuttolinnut lensimme pois. Kahdeksanhenkinen perheemme laskeutui Sudburyn lentokentälle. Uudessa kotikaupungissa oli paljon suomalaisia. Monet heistä olivat saman vuoden muuttolintuja. Seuraavan kevään koittaessa jäimme paikoillemme, Kanada oli uusi kotimaamme. Perheen esikoisena aikani kiisi Kanadassa kuin muuttolinnun siivillä kahdestatoista ikävuodesta kahteenkymmeneenkahteen vuoteen. Valmistuin ammattikoulusta peltisepäksi ja säästin työpalkoista matkarahoja. Lensin Ruotsiin ja sieltä Viking-laivalla yön yli kohti synnyinmaan rantoja. Oli aikainen aamu, kun kymmenen vuoden jälkeen näin laivalta jotain liikuttavan kaunista: Pohjolan valkoisen kaupungin. Helsinki kylpi aamuauringon valossa. Astelin laivan lankkusiltaa pitkin alas. Ensimmäinen askel synnyinmaan kamaralla herkisti mielen.

Kävely mummolaan

Isovanhempani asuivat vain kahdenkymmenen minuutin kävelymatkan päässä Katajanokan satamasta. Suuntasin mummolaan kanadalainen reppu selässä. Reitti kulki kauppatorin halki. Aamuvirkut torikauppiat palvelivat asiakkaita reippaina. "Tuoreita muikkuja, uusia perunoita ja rasvasilliä!", huusi torikauppias. Lokit lensivät myyntikojujen yläpuolella ja yhtyivät kirkuen aamuiseen konserttiin. Koin etelätorin ilmapiirin huumaavan viehättävänä. En päässyt savusilakanmyyjän ohi. Jäin herkuttelemaan! Kultakuorisen savusilakan maku oli yhtä herkullinen kuin ennen Kanadaa muuttoa.

Jatkoin kävelyä Esplanadin puistoon. Ville Valgrenin veistos Havis Amanda toivotti tulijan tervetulleeksi. Samoin se on tehnyt vuodesta 1908 lähtien monille muille siirtolaisille, jotka ovat tulleet synnyinmaan vierailulle.

Takavaseimmalla on vuonna 1889 perustettu Eteläsataman Kauppahalli, joka on uskollisesti palvellut helsinkiläisiä sekä Suomen historian myrskyisinä että rauhallisina aikoina.

Esplanadin keskellä seisoo tunnettu Kappeli-ravintola, joka on nähnyt monenlaisia asiakkaita perustamisvuodestaan 1867 lähtien.

Vastapäätä oikealla puolella on jyrävä kivitalo, vuonna 1887 rakennettu Kampin hotelli, jonka ravintola on magneetin lailla vetänyt puoleensa taiteilijoita.

Kasku kertoo tapauksesta, jolloin Jean Sibelius, Akseli Gallen-Kallela ja Eino Leino viettivät iltaa Kampin ravintolassa. Ilta oli jo kulunut pitkälle, kun tarjoilija pyysi Sibeliusista puhelimeen. "Tuletko pian kotiin, on jo keskiyö", kysyy huolestuneena Aino Sibelius. Musiikkimestari vastaa: "Rakkaani, en ole ennustaja, olen säveltäjä".

Edessä vasemmalla on kattoravintola, kuuluisa Savoy, jossa Mannerheim nautti vorschmack aterista.

Esplanadin puiston keskellä on vuonna 1885 paljastettu Runebergin patsas. Tämä huomattava suomalainen runoilija, opettaja ja pappi seisoo siellä papin kaavussa oikea käsi rintaa vasten ja katse suunnattuna Eteläsatamaan.

Saavuttuani Erottajakadun kulmaan käännyin vasemmalle. Edessäni oli vuonna 1860 avattu Suomen ruotsinkielinen kansallisteatteri.

Seuraavana maamerkinä oli vuonna 1905 perustetun Suomen suurimman sanomalehden Helsingin Sanomien upea toimitalo, jossa on menneiden aikojen arvokkuutta. Erottajankadulta käännyin loivasti Yrjönkadulle. Kävelin aina Ratakadun kulmaan asti.

Läheisessä koulupuistikossa on Sakari Topeliuksen patsas vuodelta 1932.

Topelius istuu neljän opinhaluisen lapsen ympäröimänä.

Taustalla nousee Johanneksen kirkon tapuli sinitaivaalle. Se on Punavuoren alueen suurin kirkko. Tämä uusgotiikan tyylinen pyhäkkö on seisonut paikallaan vuodesta 1891 lähtien. Punavuoresta löytyy myös Metodistikirkko ja Vapaakirkko. Viimeksi mainitussa vanhempani vihittiin vuonna 1940.

Jännitys kasvaa, kun kävelen Ratakatua pitkin kohti Annankatua.

Vasemmalla puolella on Normaalityö ja oikealla Punavuoren yleinen sauna. Helsingin tarjoama keväinen sää on mitä kaunein.

Suomivierailu ja paluu

Ratakatu 21 on matkani päämäärä. Kävelen porttikongin läpi kivitalojen ympäröimään sisäpihaan. Kaikki on hiljaista. Ihmisiä ei näy missään.

Varovasti avaam raskaan ulko-oven.

Astelen betoniportaita pitkin kolmanteen kerrokseen. Jokaisen askeleen kaiku kuuluu porraskäytävässä. Seison hetken jännittyneenä, miltei hengittämättä kolmannen kerroksen tasanteella.

Koputan ovelle.

Mummon ja vaarin tapaaminen on Suomimatkan kohokohta. Sitä on vaikea sanoihin pukea.

Vierailut tätien, enojen ja serkkujen luona on kuin pölysokerikerros suomalaisen maustekakun päällä.

Iloitsen siitä, ettei minun tarvinnut tehdä siirtolaiseksi muuttamisen vaikeaa päätöstä. Me lapset menimme sinne, minne isä ja äiti menivät.

Se, että sain syntyä Suomessa, merkitsee minulle enemmän kuin lottovoitto.

Samalla olen tyytyväinen elämään Kanadassa.

Paluumatkalle uuteen kotimaahan ovat saattajina rakkaat sukulaiset, ystävät ja persoonallisuus nimeltä kaiho.

Palaan Suomesta Kanadaan kuin muuttolintu.

Kirjoittajalta ilmestyy lähiaikoina Island Lake – Kanadansuomalainen metsäkylä -niminen kirja, joka kertoo Ontariossa sijaitsevasta sahalaitoksesta ja sen ympärille kasvaneesta usean sadan henkilön suomalaisesta yhteisöstä.